

Naantalin kaupungin strategia sekä tavoitteiden arviointi (Sivu 7)

- **Kaupunkistrategian 2020 tavoitteeseen koskien suurempaa väestönkasvua ja kaupungin vetovoiman vahvistamista, olisi hyvä ollut esittää esimerkiksi asumiskustannusvertailua seutukuntiin. Kuten mitä nelihenkisen perheen asuminen kaupungissa kustantaa (maapohja, liittymismaksut, vesi- ja sähkönsiirtomaksut, päivähoito tms.). Myös kaupunkistrategian 2022 kärkihankkeen kasvava ja vetovoimainen Naantali eteenpäin viemiseksi olisi hyvä vertailla Naantalin kustannuksia seutukuntiin.**

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys: Lautakunnan ehdotus otetaan arvioitavaksi strategiaproessin tulevilla työryhmissä. Erilaisten vertailujen tuottamisessa on myös arvioitava esitettävän informaation kuvaavuus, koska eri kunnissa voidaan asioita järjestää hyvinkin eri tavoin.

Kustannusvertailujen kehittämisen osalta viittaamme kaupunginhallituksen talousarvion 2020 ohjelukäsittelyyn 17.6.2019, jonka tausta-aineistossa todettiin seuraavaa:

”Talousarvion mittarit ja tunnusluvut

Kaupunginhallitus päätti talousarvion 2018 laadinnan yhteydessä pyytää selvitystä ja arviointia siitä, mitä mittareita Naantalissa aiotaan ottaa käyttöön strategisen työn ja kustannusten sekä toiminnan vaikuttavuuden arviointiin.

Kaupunginhallituksen näkemykseen pyrittiin jo vastaamaan talousarviossa 2019 ja kehittämistä jatketaan sen pohjalta.”

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi (Sivu 10-11)

- **Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien huomioon Kiinteistö Oy Katariinanpuiston vakuudesta. Mikäli kaupunki myöntää yhtiölle rakennusajan päätyttyä ns. tavallisen lainan, tulee siihen saada kuntalain 129 § mukainen turvaava vakuus.**

Vastuuhenkilö: Juha Heinonen

Selitys: Tulemme noudattamaan tilintarkastajan kehotusta asiassa, vaikka kyseessä on täysin kaupungin määräysvallassa ja konserniohjauksessa oleva yhtiö.

- **Edelleen tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien huomioon maan hankintaan liittyvän investointivaruksen purkamisesta. Vuonna 2018 tehtiin maahankintoja 3,4 miljoonalla eurolla, mutta varausta purettiin vain 300 000 euroa.**

Vastuuhenkilö: Juha Heinonen

Selitys: Varaus ehdotetaan purettavaksi vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

- **Kuntaliitto on ottanut kantaa kuntien taseen pääomarakenteeseen soveltamisohjeessaan, joka koski kuntalain talouden tasapainottamista koskevaa sääntelyä. Antaessaan suositusta mahdollisuuksista kattaa alijäämää peruspääomasta, kuntaliitto on samalla ottanut sen kannan, että peruspääoman tulisi olla joka tapauksessa 2/3 pysyvien vastaavien arvosta. Tilinpäätöksessä 2018 Naantalin kaupungin peruspääoma on 1/3 pysyvien vastaavien määrästä. Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota peruspääoman suhteellisen alhaiseen määrään.**

Vastuuhenkilö: Juha Heinonen

Selitys: Asiaa on tarkoitus käsitellä 2019 tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunkikonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi (sivu 13)

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että tilinpäätöstiedoissa kerrotaan enemmän Naantalin Matkailun tavoitteiden toteutumisesta. Kuten esimerkiksi matkailuyritysten palvelujen välitysmyyntin tavoite ja toteuma.**

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys: Kaupunkikonserniin kuuluvien toiminnallisten yhtiöiden ohjauksessa noudatetaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta. Konserniohjeessa on neljälle keskeiselle tytäryhtiölle, joista Naantalin Matkailu Oy on yksi, määritelty omistajapolitiikan sisältö.

Konserniohjauksessa on työnjako kaupungin konsernijohtoon ja yhtiön hallituksen kesken. Kaupungin konsernijohtoon on keskityttävä valtuuston vahvistaman omistajapolitiikan seurantaan. Samalla kaupungin tulee kohdella konserniyhteisöjään tasapuolisesti.

Toiminnan yksityiskohtaisten tavoitteiden asetanta kuuluu yhtiön hallitukselle, samoin niiden toteutumisen seuranta. Poikkeuksen tästä muodostaa se palvelutoiminta, jota kaupunki ostaa yhtiöltä. Sen raportointi kuuluu konsernijaostolle.

Omistajapolitiikassa asetettujen tavoitteiden seuranta kuuluu kaupungin konsernijohtolle.

Konserniraportointi on varsin nuorta eikä sitä ole toistaiseksi merkittävästi ohjeistettu.

Tarkastuslautakunnan palaute otetaan huomioon konserniraportoinnin ohjeistuksen kehittämisessä, lähtökohtana kuitenkin se, että raportointi on tiivistä ja keskittyy ennalta annettujen tavoitteiden seurantaan.

- **Edelleen tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupungin ja Naantalin Matkailun välisestä vuosisuunnittelusta kerrotaan enemmän, kuten tapahtumien budjetoinnista ja tavoitteiden asettamisesta.**

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Jouni Mutanen

Selitys: Viitaten edelliseen kohtaan totean, että suosituksessa esimerkinomaisesti mainittujen asioiden tavoiteasetanta ja seuranta kuuluu ensisijaisesti yhtiön hallituksen toimialaan.

Konserniohjauksessa ja -seurannassa keskitytään valtuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden seurantaan.

Konserniraportoinnin kehittämiseksi yhtiön hallitukselle välitetään ohje harkita oman raportointinsa sisällön kehittämistä, kuitenkin siten, että raportoitavilla seikoilla tulee olla yhteys konserniohjauksen ja kaupungin strategian toteuttamiseen. Myös Naantalin matkailuelinkein kokonaissuunnitelman, Masterplanin toteutumisesta on syytä raportoida.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on kutsunut toimitusjohtaja Tarja Rautiaisen kertomaan Naantalin Matkailu Oy:n toiminnasta ja yhtiön tavoitteiden toteutumisesta myöhemmin syksyllä pidettävään tilaisuuteen, johon kutsutaan myös kaupunginhallituksen jäsenet ja valtuuston puheenjohtajisto.

Tietohallinto (Sivu 13)

- **Tarkastuslautakunta suosittelee, että tietohallintostrategia päivitetään. Tietohallintostrategiaan 2017-2021 on kirjattu, että tietohallintostrategia päivitetään uuden kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen.**

Vastuuhenkilö: tietohallintopäällikkö Juha Riekkinen ja hallintojohtaja Riitta Luotio

Selitys: Tietohallintostrategia ja siihen liittyvä toimintasuunnitelma tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn 30.9.2019.

- **Tarkastuslautakunta suosittelee riskienhallinnan vuoksi, että tietohallinnon kokonaisdokumentaatio kaikkien kaupungin ICT-ympäristöjen osalta saatetaan ajan tasalle.**

Vastuuhenkilö: tietohallintopäällikkö Juha Riekkinen ja hallintojohtaja Riitta Luotio

Selitys: Tietohallinnon kokonaisdokumentaatiota on päivitetty. 1.1.2010 voimaan astuvan uuden tiedonhallintalaki asettaa kaupungille uusia suunnittelu- ja kuvaamisvelvoitteita. Kuvaus tietovarannoista ja asiarekistereistä saatetaan valmiiksi vuoden 2020 aikana.

- **Tarkastuslautakunta edelleen suosittelee, että tietohallintostrategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta sekä auditoinnin tuloksena syntyneiden toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan tarkemmin tilinpäätöstiedoissa.**

Vastuuhenkilö: tietohallintopäällikkö Juha Riekkinen ja hallintojohtaja Riitta Luotio

Selitys: Auditoinnin tuloksena syntyneitä toimenpiteitä huomioidaan paremmin vuoden 2020 talousarvion laadinnan yhteydessä ja niiden seurannasta raportoidaan laajemmin talouden ja toiminnan osavuosikatsausten sekä tilinpäätösten yhteydessä.

6.2. Rahatoimi (sivu 14)

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että vuonna 2014 aloitettu työ prosessien ja järjestelmien kuvauksesta riskikartoituksineen saatetaan loppuun.**

Vastuhenkilö: Juha Heinonen

Selitys: Prosessien kuvaus on periaatteessa jatkuvaa toimintaa eli vaatii päivityksiä ja arviointia jatkuvasti eli sitä normaalisti ylläpidetään jatkuvasti. Sovellusvaihdon aikana voimavarat eivät riittäneet prosessikuvausten arviointiin. Sovellusvaihto on tarkoitus päättää virallisesti kesäkuussa 2019, koska tilanne on merkittävästi normalisoitunut eikä sen seuranta vaadi enää merkittäviä voimavaroja.

Kevään 2019 aikana on aloitettu tiettyjen toimintojen uudelleenarviointi tavoitteena mahdollisesti hankinta tai kilpailutus 2020. Tämä luonnollisesti edellyttää prosessien arviointia.

Henkilöstökertomus (sivu 17)

- **Tarkastuslautakunta muistuttaa esimiehiä riittävistä varamiesjärjestelyistä. Olennaiset tehtävät tulee hoitaa pidemmänkin poissaolon aikana siten, että muu henkilöstö ei kohuttomasti rasitu sijaistuksista.**

Vastuhenkilö: henkilöstöpäällikkö Laura Saurama, esimiehet

Selitys: Asia on tärkeä ja siitä muistutetaan esimiehiä ja johtoa aina lomakausien yhteydessä ja normaalit sijaistukset on määritelty tehtävänkuviin. On totta, että tehtävien uudelleen järjestäminen ilman sijaisuutta ei välttämättä pidemmällä aikavälillä tue henkilöstön työssäjaksamista.

Sosiaali- ja terveystaloudet (Sivu 19)

- **Tarkastuslautakunta muistuttaa tarkemmasta ja ennakoivasta talouden sekä toimintatapojen suunnittelusta.**

Vastuhenkilö: Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen ja talouspäälikkö Airi Laurila

Selitys: Pyritään toiminnan ja talouden osalta reagoimaan tuleviin muutoksiin hyvissä ajoin sekä informoimaan muutoksista eteenpäin.

- **Ikäihmisten hoidon painotus on kotihoidossa ja kuntouttavassa palveluasumisessa. Tarkastuslautakunta suosittaa, että tilinpäätöstiedoissa raportoidaan tarkemmin kotihoidon toteutumisesta. Tarkastuslautakunta toteaa, että kotihoidon resurssivaje on**

erittäin huolestuttava ja siihen tulee aktiivisesti etsiä ratkaisukeinoja. Kotihoidon asiakkaiden toimintakyky on heikentynyt, mutta RaVa-tietoja ei ole esitetty tilinpäätöksessä.

Vastuuhenkilö: Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen ja hoito- ja vanhuspalvelujen johtaja Taina Lahtiola

Selitys: Tilinpäätöksessä 2019 raportoidaan kotihoidon toteutumisesta.

Kotihoidon resurssivajeeseen on etsitty ratkaisua v.2019 keväällä, kun sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että hoito- ja vanhuspalvelujen kotihoidon resursseja vahvistetaan seuraavasti 1.6.2019 alkaen:

- 1) perustetaan 3 hoitajan (varahenkilön) vakanssia, joiden palkkakustannukset katetaan sijaismäärärahoista
- 2) perustetaan 6 hoitajan vakanssia 1.8.2019 alkaen
- 3) lisäysten kustannusvaikutus, yhteensä 90 000 euroa, esitetään lisämäärärahana vuoden 2019 talousarvioon
- 4) Vuoden 2020 osalta lisäykset käsitellään talousarvion 2020 käsittelyn yhteydessä. Tässä yhteydessä huomioidaan vakanssilisäysten vaikutus kotihoidon ostopalveluiden määrärahoihin.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 27.5.2019 § 181 perustaa kotihoitoon kolme hoitajan tointa 1.6.2019 alkaen siten, että:

- niiden tehtävä on sijaistaa hoito- ja vanhuspalveluissa, palvelussuhteen alussa kotihoidon henkilöstöä
- vakanssien perustamisella ei ole kustannusvaikutusta
- vakanssit voidaan tarvittaessa täyttää ilman avointa hakua

Muilta osin asia käsitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 3.6.2019.

Kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 § 198 esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää kotihoidon resurssin vahvistamiseksi 47 500 euron lisämäärärahan vuoden 2019 talousarvion tulosalu-eelle "Hoito- ja vanhuspalvelut". Määrärahalla kaupunginhallitus päätti perustaa kolme hoitajan tointa hoito- ja vanhuspalvelujen kotihoitoon. toimet julistetaan haettavaksi ja ne voidaan täyttää 1.8.2019 lukien edellyttäen, että kaupunginvaltuusto myöntää esitetyn lisämäärärahan.

Muut henkilöstöresurssitarpeet ja myös ostopalvelujen käytön mahdollisuudet selvitetään ja käsitellään talousarvioprosessin yhteydessä, jolloin hoito- ja vanhuspalveluilta edellytetään suunnitelmaa sijaisten rekrytoinnin ja sijaispoolin organisoinnista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallituksen ehdotuksen kokouksessaan 10.6.2019 § 39.

Kotihoito sai kesällä 3 hoitajaa 1.8.2019 lukien, sekä kolme varahenkilöä 1.6.2019 lukien rekrytoitavaksi, kuitenkin siten, että varahenkilöiden palkkamenot vähennetään kokonaisuudessaan kotihoidon sijaisten palkkamenoista (toteutus kustannusneutraali).

Kotihoidolle haetaan lisäresurssina edelleen vuoden 2020 talousarviossa seuraavia vakansseja:

- 1 fysio-/toimintaterapeutti kotikuntoutukseen
- 1 sairaan-/terveydenhoitaja kotikuntoutukseen
- 3 hoitajaa

Talousarvioprosessi on kesken.

RaVa tiedot

Ohessa kotihoidon tiimien asiakkaiden yhteenlasketut RaVa –arvojen keskiarvot eri vuosilta: v. 2017 RaVa ka 2,60, v. 2018 RaVa ka 2,51, v.2019 RaVa (30.6.) ka 2,49. Asiakasmäärät ja hoitoisuusluokat tarkemmin liitteessä. Vuonna 2017 RaVa on tehty vain osalle asiakkaista, siksi asiakasmäärät ovat pienemmät. RAVA-indeksin ollessa 3,00 tai yli täyttyy tehostetun palveluasumispaikan kriteeri. Luokkiin tehostettu ja täysin autettava kuuluvien asiakkaiden määrät ovat kasvaneet, v.2019 heitä on ensimmäisellä laskentajaksolla 41 asiakasta. Kotihoidon RaVa –tiedot esitetään jatkossa myös tilinpäätöksessä.

Kotihoidossa on parhaillaan menossa RaVa mittaria tarkemman ja laaja-alaisemman RAI-HC ja RAI-Screener mittareiden käyttöönotto. Käyttöönotto vie aikaa ja vaatii opettelua, mutta antaa paremmat vertailutiedot sekä asiakastasolla hoitoisuusluokkien ansiosta, että organisaatioita vertailtaessa. RAI arvioinnit toimitetaan kaksi kertaa vuodessa THL:lle, joka koostaa aineistosta vertailuraportteja ja tukee näin RAI tuloksia hyödyntävää ”tiedolla johtamista” ja arviointia.

Tarkastuslautakunta suositaa, että hoito- ja vanhuspalvelujen toiminnanohjausjärjestelmän vaikuttavuutta arvioidaan (mikä on esim. välittömän hoitotyön osuus ja käytetty käyntiaika/määrät/asiakas). Myös kotihoidon vrk/tuntihinta on hyvä arvioida.

Välittömän hoitotyön osuus vaihtelee kotihoidon hoitajien osalta välillä 44-62%. Sairaanhoidon suunniteltu kokonaistyö välillä 37-54%. Sairaanhoidon suunniteltuun kokonaistyöhön sisältyvät vaativan välittömän sairanhoidon lisäksi asiantuntijatehtävät kuten lääkäri- ja omaisyhteistyö, kirjallinen suunnittelu- ja arviointityö, puhelinneuvonta ja kokonaisvaltainen lääkehoito.

Kotihoidon käynnin keskimääräinen kesto asiakkaan luona on 0:23h, kotisairanhoidon 0:43h ja kotikuntoutuksen 0:49h. Säännöllisen kotihoidon asiakkaille (kotikuntoutus mukaan lukien) tehdään keskimäärin 246 kpl käyntejä/vrk. Asiakaskohtainen käyntimäärä vaihtelee hoidon tarpeen mukaan 1-4 käyntiä/vrk.

Kotihoidon eri asiakkaiden (säännöllinen- ja tilapäinen kotihoito, tukipalveluasiakkaat, kotikuntoutusasiakkaat, palveluseteliasiakkaat) määrät on raportoitu vuosittain sekä talousarviossa, että tilinpäätöksessä.

Kotihoidon laskennallinen tuntihinta on 41,21 €/h.

- **Tarkastuslautakunta suosittelee, että talousarvion yhteydessä arvioidaan huolellisesti tehostetun palveluasumisen tarpeet, jotta jonotusaika ei tulevaisuudessa ylitä lakisääteistä rajaa, ja ettei myöskään kotihoidossa ole ihmisiä, joiden riskit kotona selviytymiseen ovat ääriarvoilla. Myös terveyskeskusosaston kuormituksen keventämisen vaihtoehdot on suositeltavaa selvittää.**

Vastuuhenkilö: Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen ja hoito- ja vanhuspalvelujen johtaja Taina Lahtiola

Selitys: Tehostetun palveluasumisen kattavuudet yli 75 vuotiaiden osalta käyvät ilmi talousarviossa ja toimintakertomuksessa vuosittain raportoidusta palvelurakenteesta. Suosituksen mukaan tehostettujen palveluasumispaikkojen määrällinen tarve v. 2020 on 127-148 paikkaa (suositus 6-7% yli 75 –vuotiaista). Naantalissa tehostetun palveluasumisen paikoilla oli 13.9.2019 yhteensä 139 henkilöä.

Ikäihmisten palvelurakenne ja palvelutarve yli 75 vuotiaiden osalta on kuvattu liitteessä. Tehostetun palveluasumisen määrää voi lisätä ostopalveluin (ostopalvelut on kilpailutettu) ja taroitukseen käytettävissä olevat määrärahat vahvistetaan talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Terveyskeskusosasto oli 40 –paikkainen ja osaston paikkalukua pienennettiin 1.10.2017 lukien 4:llä kotisairaalan perustamisen yhteydessä.

Vuosien 2020-21 aikana on tavoitteena muuttaa osaston luonnetta siten, että osa paikoista palvelee akuuttihoidon paikkoina ja loput geriatriksina arviointi- ja kuntoutuspaikkoina. Toiminnan virallinen muutos odottaa geriatriin työhöntuloa, mutta muutosta viedään eteenpäin jo vuoden 2019 syksystä lukien jolloin geriatriin sijainen aloittaa työskentelynsä ikäihmisten palveluissa.

➤ Tarkastuslautakunta kehottaa laatimaan puuttuvat Ehot.

Vastuuhenkilö: Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen ja aikuissosiaalityön päällikkö Nina Peltola

Selitys: Vammaispalveluissa erityishuolto-ohjelma (EHO) laaditaan kaikille niille asiakkaille, jotka saavat palvelua **kehitysvammalain** nojalla.

Sekä sosiaalihuoltolain uudistus 2015 että vammaispalvelulain uudistus 2009 ovat vaikuttaneet merkittäväällä tavalla siihen, miten palveluiden myöntämisen perusteita arvioidaan tällä hetkellä.

Sosiaalihuoltolaki (SHL) on yleislakina ensisijainen vammaispalvelulakiin (VPL) nähden, joka on erityislaki. Vaikeavammaiselle tai kehitysvammaiselle henkilölle voidaan myöntää siten palveluita joko ensisijaisen lainsäädännön (SHL) ja/tai erityislainsäädännön (VPL) nojalla.

Henkilöllä on oikeus vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin jos hän ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia sosiaalihuoltolain tai muun lainsäädännön nojalla.

Vammaispalvelulaki on taas ensisijainen kehitysvammalakiin nähden. Henkilölle voidaan myöntää palveluita kehitysvammalain nojalla, mikäli hän ei saa riittäviä tai hänelle sopivia palveluja ja etuuksia sosiaalihuoltolain eikä vammaispalvelulain nojalla.

Palvelusuunnitelmaan kirjataan kaikki asiakkaan saamat palvelut riippumatta siitä, minkä lain nojalla palvelu on myönnetty. Erityishuolto-ohjelmaan kirjataan vain ne palvelut, jotka asiakas saa kehitysvammalain nojalla.

Vammaispalvelulain tulevassa uudistuksessa kehitysvammalaki on tarkoitus lakkauttaa kokonaan. Tavoitteena on, että kehitysvammaiset henkilöt saavat tarvitsemansa palvelut jatkossa samaan tapaan kuin kaikki muutkin kansalaiset eli peruspalveluista ja

ensisijaisen lainsäädännön (SHL) kautta, mutta myös tarpeen mukaan erityislainsäädännön (VPL) kautta niissä tilanteissa, joissa sosiaalihuoltolakia ei voida soveltaa.

- **Tarkastuslautakunta suosittelee, että kaatuneen sote-uudistukseen valmistautumisen vaikutuksista (hyödyt ja haitat) sekä KomPassi-hankkeen vaikuttavuudesta kerrotaan tarkemmin seuraavassa tilinpäätöksessä.**

Vastuuhenkilö: Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen, henkilöstöpäällikkö Laura Saurama, hoito- ja vanhuspalvelujenjohtaja Taina Lahtiola

Selitys: Vastaus KomPassin hyödyistä:

KomPassi –hankkeessa luotu maakunnallinen malli asiakkaiden palveluohjauksesta ja palvelutarpeen määrittelystä on otettu virallisesti käyttöön Naantalissa asiakasohjaajan aloittaessa työt kuluvan vuoden maaliskuussa. Toimintamalli on varmistanut sen, että asiakasohjaajaan yhteyttä ottaneiden asiakkaiden pyyntöihin vastataan aina, joko paikallisen tai maakunnan muissa kunnissa työskentelevien asiakasohjaajien toimesta. Naantalilaisen asiakkaan asioita hoitaa Naantalin oma asiakasohjaaja, sähköiset työkalut (Atsor-, ammattilaisten chat, sähköinen palvelualusta) varmistavat sen, että asiakkaan yhteydenotto ei jää huomioimatta.

Aikaisemmin asiakkaiden yhteydenotot saattoivat ohjautua useammille kotihoidon työntekijöille ja heidän ollessa esim. kotikäynneillä, puhelimeen vastaamiseen ei voinut keskittyä ja yhteydenotot saattoivat jopa ”unohtua” ruuhkaisten työpäivien aikana. Nyt kenttätyöntekijät saavat rauhassa keskittyä asiakastyöhön.

KomPassin palvelutarpeen arviointi ja asiakasohjaus ja neuvontamalli on parantanut asiakaspalvelua em. syystä.

Haitoista:

Sähköisten järjestelmien käyttöönotossa oli alussa ongelmia, henkilöstöltä on kulunut työaikaa järjestelmään perehtymiseen, järjestelmän ylläpito maksaa Naantalille n. 12 000 euroa vuodessa.

Sivistyspalvelut (sivu 20)

- **Tarkastuslautakunta muistuttaa budjetoinnin tarkkuudesta ja luotettavuudesta. Sivistyspalveluiden henkilöstömenot ylittyivät 600 000 eurolla.**

Vastuuhenkilö: Kimmo Kuusimäki / Juha Heinonen ja Timo Saario:

Selitys:

Juha Heinonen:

Toimintakertomuksessa on sivulla 4 mainittu palkkojen ja palkkioiden poikkeamista alkuperäiseen talousarvioon verrattuna (teksti on alun perin minun laatimani, vaikka se on kaupunginjohtajan katsauksessa). Se on osa laajempaa tekstiä ja tarkoitettu lähinnä kuvaamaan toiminnan tarvitsemien resurssien kokonaismuutosta siitä, mitä on alun perin talousarviossa arvioitu. Siinä ei käyty läpi esim. talousarvion muutoksia, joita sivistyspalvelujen henkilöstömenojen kohdalle on merkitty 425 000 euroa. Kyse ei siis ollut talousarvion toteutumisen arvioinnista (sitovuus on tulosalueen määräraha). Myöskään siinä kohtaa ei tuotu esille, onko henkilöstömenojen lisäämiseen saatu kohderahoitusta tai onko kyse esim. palvelukysynnän edellyttämästä resurssilisäyksestä.

Timo Saario:

Vuoden 2018 talousarvion henkilöstömenoarvio on pitkälti laadittu vuoden 2016 tilinpäätöksen pohjalta ottaen huomioon perusopetuksen tuntimäärän laskun ja kilpailukykysovimuksen vaikutukset. Talousarvion 2018 määräraha oli noin 520 000 euroa tilinpäätöstä 2016 pienempi. Tästä opetustuntimäärän vähenemisen osuus on noin 70 000 euroa.

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä henkilöstökulut alittivat alkuperäisen talousarvion noin 145 000 eurolla. Tuolloin sijaiskulut olivat noin 2,1 miljoonaa euroa ja määrärahavaraus noin 650 000 euroa. Vakinaisen ja tilapäisen henkilökunnan henkilöstömenovaraukset yhdessä sijaismäärärahavarausten kanssa kattoivat korkeat sijaiskustannukset.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä henkilöstökulut ylittyivät noin 640 000 euroa. Sijaiskustannukset olivat vastaavasti noin 1,8 miljoonaa euroa ja määrärahavaraus tuo sama noin 640 000 euroa. Ylityksestä ulkoisen hankerahoituksen osuus on noin 120 000 euroa (vastaava tulonsäys) ja kertaperinteisen kunnallisen eläkemaksun osuus 50 000 euroa. Laskeneista sijaiskustannuksista huolimatta kasvoi kaksoispalkkauksen osuus merkittävästi.

Samanaikaisesti varhaiskasvatusikäisten lasten määrä väheni merkittävästi ja vähenemisen ennakoitiin kohdistuvan päivähoitopalvelujen käyttöön. Väheneminen kohdentui kuitenkin kotihoito- ja yksityisen hoidon tuen asiakkaiden määrään, mikä lisäsi määrärahaa henkilöstön tarvetta varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tuista käyttämättä jäänyt määräraha 250 000 euroa siirrettiin kesken talousarviovuoden varhaiskasvatuksen palkkausmäärärahoihin. Eli ylityksestä 120 000 euroa tulee ulkoisesta hankerahoituksesta, 50 000 euroa ylimääräisestä eläkemenosta ja 250 000 euroa varhaiskasvatuksen palvelutarpeen muutoksesta. Varsinainen ylitystarve henkilöstömenoihin oli siis 220 000 euroa eli 0,1 % henkilöstömenojen määrärahasta. Kyseisessä tilanteessa henkilöstömäärärahojen tarpeen tarkempi arviointi yli vuotta aiemmin on varsin haastavaa.

Tekniset palvelut (Sivu 23)

- **Tarkastuslautakunta suosittelee laatimaan vesihuollon saneeraussuunnitelman osalta arviolaskelman mitä se tarkoittaa vesihuollon taksoille.**

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Reima Ojala

Selitys:

Vesihuolto on vuoden 2019 aikana aloittanut suunnitelmien, kustannusarvioiden ja aikataulujen laatimisen vesihuollon saneeraussuunnitelman toteuttamiseksi. Tekninen lautakunta esitti

11.9.2019, että vuoden 2020 talousarviossa Vesihuoltolaitos-tulosalueen operatiivisen toimenpiteen ” Verkostoja rakennetaan, kunnossapidetään ja saneerataan siten, että vuotovesien määrät verkostoissa pysyvät vähäisinä” mittariksi asetetaan se, että vuonna 2020 laaditaan verkostojen saneerausohjelman kustannusarviot ja aikataulut. Samalla tarkastellaan saneerausohjelman kustannusten vaikutus vesihuollon taksoille.

- **Tarkastuslautakunta suositaa arvioimaan Naantalin Energia Oy:n kanssa tehdyn palvelusopimuksen tarkoituksenmukaista sisältöä molemmille sopimusosapuolille.**

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Reima Ojala

Selitys:

Kaupunginhallitus teki 19.8.2019 päätöksen Naantalin kaupungin ja Naantalin Energia Oy:n välisen sähkön tuotannon toimeksiantosopimuksen jatkamisesta 31.12.2020 saakka. Tekninen lautakunta esitti 11.9.2019, että vuoden 2020 talousarviossa Kaukolämpö ja energiatuotanto –tulosalueen operatiivinen toimenpide on ” Selvitetään vaihtoehtoja, miten Turun Seudun Energia Oy:n tuottaman sähkön Naantalin kaupungin osuus voidaan välittää markkinoille.” Toimenpiteen mittariksi esitetään, että vuoden 2020 aikana laaditaan uusi sopimus sähkön välittämisestä markkinoille.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen (Sivu 25)

- **Tarkastuslautakunta suositaa edelleen, että riskikartoituksia jatketaan. Riskien tunnistaminen, arvioiminen ja hallintakeinojen valitseminen voi tapahtua myös tavoitteita asetettaessa, joten aina ei tarvita laajamittaista selvitystä.**

Vastuuhenkilö: Juha Heinonen

Selitys: Toukokuun 29. päivänä 2019 päättyvässä vakuutusten kilpailuttamisessa on esim. edellytetty, että tarjoaja järjestää vuosittain usean päivän verran asiantuntija-apua riskikartoitukseen. Controller on tehnyt niitä omana työnä resurssien salliessa ja jatkaa niitä.